

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

НОМЕРОВСЬКА КРИСТИНА ВАЛЕРІЇВНА

УДК 821.112.2.09 – 31 (494) (043.3)

**ДЕНДІ ДОБИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ (ЗА РОМАНОМ КРИСТІАН КРАХТА
«ФАЗЕРЛАНД»)**

035- Філологія

035.04 Германські мови та
літератури (переклад включно) - німецьк

Автореферат

магістерської роботи на здобуття
ступеня магістра філології

Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Робота виконана на кафедрі німецької філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

ПАВЛЮК Христина Богданівна

Захист відбудеться 27 червня 2019 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні атестаційної комісії Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Доба постмодерну позначена пошуками нових модифікацій художнього дискурсу, появою нової проблематики і нового персонажа. Кінець ХХ – початок ХХІ століття з упевненістю можна назвати новою ерою тотальних змін, пов'язаних із розвитком інформаційних технологій. Ці зміни сягають майже всіх сфер суспільства: від політичного життя до ідентичності людини. І саме дендизм являє собою культурну установку, що виникає у відповідь на глобальні зміни, включає в себе особливу естетику, бачення світу, уяву про цінності і норми.

Дендизм ХVІІІ–ХІХ ст. був пов'язаний з величезними соціокультурними змінами, такими як урбанізація, демократизація та формування масової культури. Він породив тип денді, для якого характерними були: мінімалізм, іронія, особливий стиль в одязі та верховенство розуму над емоціями.

Трансформований дендизм постмодерну виник під впливом персоналізації, феномену «постмодерністської апатії», а також прагнення до дестандартизації внутрішніх хвилювань і зовнішнього вигляду». Денді ХХ століття суттєво відрізняється від свого попередника, це такий тип я-особи, у світі якого домінують естетичні орієнтири, що реалізується в особливостях самооцінки, моделі поведінки, у життєвій позиції, а також художній авторепрезентації.

Актуальність цієї розвідки зумовлена необхідністю активізації уваги до комплексного вивчення образу оновленого денді кінець ХХ – початок ХХІ століття, позаяк потреба такого дослідження є на часі.

Мета – вивчення модифікацій та особливостей формування моделі «нового денді» доби постмодернізму на матеріалі роману «Фазерланд» К. Крахта, визначення онтологічних (екзистенційних) вимірів та загальних рис поетики означеного образу.

Мета наукової роботи передбачає вирішення таких **завдань**:

- проаналізувати рецепцію та оцінку творчості К. Крахта сучасним літературознавством;
- розкрити особливості образу денді у сучасній німецькомовній прозі;
- виявити системотворчі риси, притаманні образу-персонажу «нового денді» у романі;

- виокремити вагомість феномену тілесності для цілісної картини дендизму ХХ ст.;
- виявити естетичні функції прагматонімів.

Об'єктом розвідки є роман К. Крахта «Фазерланд».

Предметом дослідження є образ «нового денді» у романі

Наукова новизна роботи полягає в актуалізації проблематики з проблеми постмодерного образу «нового денді» на матеріалі роману К. Крахта.

Теоретико-методологічну основу дослідження складають праці теоретиків постмодернізму Ж.-Ф.Ліотара, Ж.Бодріяра, Р.Барта, В.Вельша, М.Мамардашвілі. Визначальними у розкритті специфіки образу денді доби постмодерну становлять літературно-критичні праці зарубіжних та українських дослідників Й. Фьорстера, К. Бартельса, Ш. Броннера, М. Лоренца, П. Гуці, Г. Кучумової, Б.Сторохи та ін.

Методи дослідження. Застосовуються як основні методи: історико-культурний, біографічний, метод пильного читання (close reading). Вибіркове застосування порівняльно-типологічного методу дало змогу провести зіставлення основних ознак образу денді в сучасних європейських літературах.

Теоретичне значення. Результати дослідження сприятимуть подальшому ґрунтовному вивченню сучасної німецької літератури, зокрема прози постмодернізму.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що їх можна використати для подальших літературознавчих розвідок, присвячених вивченню прозового доробку К. Крахта у колі німецькомовних та інших письменників-постмодерністів. Матеріали роботи можуть використовуватися під час написання рефератів, курсових робіт, а також у курсі зарубіжної літератури.

Структура дипломної роботи магістра. Робота складається зі вступу, трьох розділів із низкою підрозділів та висновками до кожного з них, загальних висновків та списку використаних джерел, що містить близько 80 позицій.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **Вступі** дається загальна характеристика роботи, обґрунтовується актуальність і наукова новизна обраної теми, аналізується стан її розробки, визначаються мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження, його теоретико-методологічні засади, вказується практична цінність дослідження, містяться відомості про структуру, зміст й обсяг магістерської роботи.

Перший розділ роботи «Творчість Крістіана Крахта та трансформації дендизму на тлі постмодерну» містить два підрозділи.

У підрозділі 1.1. «*Постать Крістіана Крахта на тлі літературного ландшафту доби поп-літератури та в оцінці літературної критики*» було розглянуто біографію письменника та проведено аналіз критичних статей його творчості.

У підрозділі 1.2. «*Особливості образу денді в сучасній німецькомовній прозі*» виділено основні риси нового денді.

Другий розділ – «Оновлений образ денді у творчості К.Крахта» – складається з 4 підрозділів.

Підрозділ 2.1. «*Я-оповідач у романі К. Крахта «Фазерланд» як уособлення кризи ідентичності*» містить поняття кризи ідентичності та безіменного оповідача.

У підрозділі 2.2. «*Бездуховність як об'єкт саморефлексії зайвої людини*» магістрант розглядає прояви бездуховності та актуальність теми в романі «Фазерланд»

У підрозділі 2.3. «*Семантичне наповнення тексту роману прагматонімами*» виділено поняття прагматонімів та наведено приклади з роману. Також розглянуто їх значення у тексті.

У підрозділі 2.4. «*Екзистенційна проблематика роману «Фазерланд»*» розглянуто поняття екзистенціаналізму як явища, виокремлено типологію екзистенційних станів

Третій розділ – «Гендерна особливість та проблеми тілесності» складається з двох підрозділів.

У *Підрозділі 3.1 «Авторська тілесність К.Крахта в аспекті її текстуалізації»* розглянута криза маскулінності як соціокультурний продукт.

Підрозділ 3.2 «Маскулінність у контексті К.Крахта» виділяє поняття маскулінності та маскулінного типу. Наведено класифікацію критеріїв аналізу маскулінності у літературі.

ВИСНОВКИ

Образ денді відноситься до поширених моделей світової літератури та є надзвичайно значущим персонажем в європейській літературній традиції ХХ - ХХІ ст. Денді – це персонаж, який виступає знаковим типом «людини доби», активність якого спрямована не на світ та інших людей, а на створення завершеного образу самого себе.

У роботі здійснено дослідження роману «Фазерланд» К. Крахта у парадигмах доби постмодерну та екзистенційного досвіду трактування персонажа нового денді.

На основі теоретичної бази знайшли свій подальший розвиток питання дендизму кінця ХХ століття, екзистенційний модус роману «Фазерланд» та способи його художнього втілення. Така модель інтерпретації показала, що вже у ранній творчості Крахта оприявлюються авторські інтенції щодо екзистенційної проблематики.

Сучасне перенасичення світу та свідомості людини інформаційними технологіями викликає саморуїнацію індивіда. Зміна ціннісних пріоритетів знищує внутрішній стрижень людини, її духовність та свідомість особистості. Автор наголошує, що випадки самогубства, моральної розбещеності, апатії до всього навколо міститься у відсутності істин, що скеровують людину на будь-яку діяльність. У романі означено форми саморуїнації особистості: алкоголізм, наркоманія, безпорядний спосіб життя.

Відзначено, що наявність прагматонімів загострюють проблему деградації особистості, його залежність від брендovих речей, замінює не тільки активність життєвої позиції, а й збіднює почуття і думки юнака – головного персонажа роману. Це є результатом всеосяжної самотності індивіда, його комунікативна неспроможність. Перебуваючи в статусі зайвої людини, він не в змозі знайти своє місце в соціумі.

З'ясовано, що К. Крахт чітко формулює ідеї гармонізації тілесного і духовного. Тілесність виступає модусом осягнення глибоких буттєвих процесів, є ознакою людської індивідуальності, її сутності та існування. Зазначається, що духовне втратило свою актуальність, поступившись місцем тілесності, сексуальності, бажанню.

Дослідження гендерної проблематики роману «Фазерланд» зосереджується на кризі маскулінності, спричиненій другою хвилею фемінізму кінця 70х років.

АНОТАЦІЯ

Номеровська К.В. Денді доби постмодернізму (За романом Крістіана Крахта «ФАЗЕРЛАНД») – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття ступеня магістра філології за спеціальністю 035-Філологія 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно) - німецька. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2019.

Дипломна робота магістра присвячена дослідженню образу денді, як знакового маскулінного типу чоловіка доби постмодерну. Яскравим репрезентантом у колі визначеної проблематики є денді у романі швейцарського письменника Крістіана Крахта «Фазерланд». Авторка здійснює спробу комплексного вивчення образу оновленого денді ХХ-ХХІ століття.

У роботі проведено критичний аналіз наукових праць, присвячених вивченню творчого доробку К. Крахта та особливу увагу зосереджено на наукових розвідках довкола роману «Фазерланд». Виявлено два періоди критичної рефлексії прози К. Крахта і вказано, що особлива увага сконцентрована на дебютному романі «Фазерланд».

У дослідженні визначено, що К. Крахт – репрезентант номадичного типу свідомості, а сучасний денді – це чоловік, що постійно подорожує і знаходиться у пошуку власного «я».

Особлива увага приділена прагматонімам, які є виразними засобами загострення проблеми деградації особистості, проявом залежності від брендівих речей.

У дослідженні проаналізовано категорії тілесності та маскулінності, серед яких особлива увага зосереджується на кризі маскулінності.

Ключові слова: маскулінність, денді, тілесність, екзистенція, прагматоніми, рефлексія, номадичний тип.

АННОТАЦИЯ

Номеровская К.В. Денди эпохи постмодернизма (По роману Кристиана Крахта «ФАЗЕРЛАНД») - на правах рукописи.

Магистерская работа на соискание степени магистра филологии по специальности 035-Филология 035.04 Германские языки и литературы (перевод включительно) - немецкий. - Черноморский национальный университет имени Петра Могилы, Николаев, 2019.

Дипломная работа магистра посвящена исследованию образа денди, как знакового типа мужчины эпохи постмодерна. Ярким представителем денди в кругу определенной проблематики в романе швейцарского писателя Кристиана Крахта «Фазерланд». Автор делает попытку комплексного изучения образа обновленного денди XX-XXI века.

В работе проведен критический анализ научных работ, посвященных изучению творчества К. Крахта и особое внимание сосредоточено на научных исследованиях вокруг романа «Фазерланд». Выявлено два периода критической рефлексии прозы К. Крахта и указано, что особое внимание сконцентрировано на дебютном романе «Фазерланд».

В исследовании определено, что К. Крахт - репрезентант номадического типа сознания, а современный денди - это человек, который постоянно путешествует и находится в поиске собственного «я».

Особое внимание уделено прагматонимам, которые являются выразительными средствами обострения проблемы деградации личности, проявлением зависимости от брендовых вещей.

В исследовании проанализированы категории телесности и маскулинности.

Ключевые слова: маскулинность, денди, телесность, экзистенция, прагматонимы, рефлексия, номадический тип.

ZUSAMMENFASSUNG

Nomerovska Krystyna. Der postmoderne Dandy (basierend auf dem Roman von C. Kracht «Faserland»). – Mykolaiv, 2019

Die Lehrsätze für den Master in Philologie, Fachbereich 035 - Philologie
035.04 - Deutsche Sprache und Literatur (inkl. Übersetzung) - Deutsch. - Petro
Mohyla Black Sea National University. - Mykolaiv, 2019.

Die Masterarbeit ist der Forschung der Dandyfigur als Zeichentyp der Postmodern gewidmet. Markanter Vertreter im Bereich der identifizierten Themen ist der Dandy im Roman des Schweizer Schriftstellers Christian Kracht "Faserland". Der Autor versucht eine integrierte Studie des Bildes eines aktualisierten Dandys am Rande der Jahrhunderte durchzuführen.

Die Diplomarbeit beschäftigt sich mit der kritischen Analyse der wissenschaftlichen Arbeiten, die sich mit dem Schaffen von C. Kracht befassen. Man konzentriert sich auf die wissenschaftliche Erforschung des Romans "Faserland". Die Studie besagt, dass C. Kracht ein Vertreter des nomadischen Bewusstseins ist und der moderne Dandy ist eine Person, die ständig reist und nach seinem «inneren Ich» sucht.

Die Krise der Identität der Hauptfigur ist mit einem ungebildeten Identitätsgefühl verbunden, das auf die Existenz eines persönlichen Konflikts hinweist. Die Formen der Selbstzerstörung eines Individuums sind definiert: Alkoholismus, Drogenabhängigkeit usw.

Besonderes Augenmerk ist auf Pragmatonyme gerichtet, die Ausdrucksmittels zur Verschärfung des Problems des Persönlichkeitabbau und der Abhängigkeit von Markendingen sind.

Die Forschung analysiert die Kategorien von Körperlichkeit und Männlichkeit. Ein besonderes Augenmerk wird auf die Krise der Männlichkeit gelegt.

Schlüsselwörter: Männlichkeit, Dandy, Körperlichkeit, Existenz, Pragmatonyme, Reflexion, Nomadentyp.

